

Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
Ollscoil Átha Cliath

Coláiste na Tríonóide Baile Átha Cliath, Ollscoil Átha Cliath Polasaí Gaeilge

CLÁR

1. Réamhrá	lch. 2
2. Scóip	lch. 2
3. Cúrsaí Rialachais, Pleanála agus Comhlíonadh an Dlí	lch. 3
4. Seirbhísí	lch. 5
5. An Teanga Bheo	lch. 7
6. Caidreamh Seachtrach agus Cion Tairbhe	lch. 8
7. Aguisíní	
Aguisín 1: Comhthéacsanna	lch. 10
Aguisín 2: Geallsealbhóirí	lch. 12
Aguisín 3: Próiseas Comhairliúcháin	lch. 13
Aguisín 4: Nós Imeachta maidir le Gearáin	lch. 14

1. RÉAMHRÁ

Leagtar amach sa pholasaí seo dúthracht Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, Ollscoil Átha Cliath [dá ngairtear "Coláiste na Tríonóide" anseo síos] i ndáil le forás na Gaeilge mar theanga bheo i measc bhaill an Choláiste agus ar fud phobal na hÉireann i gcoitinne. Sonraítear ann na bealaí ina dtreisióinn Coláiste na Tríonóide leis an nGaeilge agus a leanfar de bhonn daingean a chur fúithi. Sonraítear freisin na bealaí ina ndéanann an Ghaeilge tairbhe do Choláiste na Tríonóide.

Is é príomhchuspóir atá leis an bpolasaí seo creatchóras a chur ar fáil don fhorbairt ar an nGaeilge i gColáiste na Tríonóide san am atá romhainn, ionas gur féidir cur le líon na gcainteoirí gníomhacha Gaeilge i bpobal na hollscoile agus gur féidir freastal do riachtanais na gcainteoirí Gaeilge sin, trí leas a bhaint as modhanna atá praiticiúil, éifeachtúil agus ina gcúnamh ag gach ball foirne a bhfuil baint acu leis an bpolasaí a chur i bhfeidhm.

Agus an polasaí seo á chur i dtoll a chéile, is eol do Choláiste na Tríonóide chomh maith go bhfuiltear sa chás gur féidir tionchar chun sochair a imirt i ndáil leis an nGaeilge go ginearálta i bhfianaise ról tréan an Choláiste mar fhoras tábhachtach oideachais agus cultúir in Éirinn.

Le leagan amach an pholasaí seo, comhlíontar an gealltanas seo a leanas faoi Scéim Gaeilge Choláiste na Tríonóide 2013-2016, a d'aontaigh an Bord agus an tAire Stáit maidir le Gnóthaí Gaeltachta, i gcomhréir le hAcht na dTeangacha Oifigiúla 2003:

“3.9 Polasaí na Gaeilge

Cuirfear Ráiteas Foirmiúil ar Pholasaí Gaeilge Choláiste na Tríonóide faoi bhráid an Bhoird le faomhadh. An sprioc: deireadh bhliain a haon (an 17 Samhain 2014).”

Beidh athbhreithniú ar an bpolasaí sin gach trí bliana nó mar is gá, de réir mar a thagann athrú ar chúinsí éagsúla.

2. SCÓIP

Baineann an polasaí seo le gach ball foirne agus gach mac léinn de chuid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, Ollscoil Átha Cliath.

Tá na seirbhísí a luaitear sa cháipéis seo ar fáil lena n-úsáid ag gach ball foirne agus ag gach mac léinn de chuid na hollscoile, mura luaitear a mhalairt go sainráite.

Tá de rún leis an bpolasaí seo go dtiocfadh sé chun tairbhe don uile dhuine i bpobal Choláiste na Tríonóide agus don phobal i gcoitinne, go háitiúil agus go náisiúnta, taobh amuigh de Choláiste na Tríonóide.

Beidh cúnamh taca maidir leis an bpolasaí seo a chur i bhfeidhm ar fáil ag baill foirne Choláiste na Tríonóide ó Oifig na Gaeilge, agus is le meon na comhoibre a chuirfear an polasaí i bhfeidhm.

3. CÚRSAÍ RIALACHAIS, PLEANÁLA agus COMHLÍONADH AN DLÍ

Tá Coláiste na Tríonóide dúthrachtach maidir le ceisteanna Gaeilge a mheas ar leibhéal ard sa chóras rialachais agus le pleanáil maidir leis an nGaeilge a thabhairt chun cinn a dhéanamh ar bhealach straitéiseach, i gcomhréir leis an reachtaíocht a bhaineann le hábhar.

Is fochoiste de chuid an Bhoird atá i gCoiste na Gaeilge agus is comhalta tofa de chuid an Bhoird é/í cathaoirleach an fhochoiste sin. Trí Ghaeilge is gnáth gnó Choiste na Gaeilge a dhéanamh cé gur féidir, ar ndóigh, le comhalta nó le haoi, labhairt leis an gcoiste i mBéarla más mian leo sin a dhéanamh. Cuirtear miontuairiscí chruinnithe Choiste na Gaeilge faoi bhráid an Bhoird i nGaeilge agus i mBéarla araon.

Feidhmíonn an tOifigeach Gaeilge ina rúnaí ag Coiste na Gaeilge. Déanann comhaltaí eile Choiste na Gaeilge ionadaíocht thar ceann raon leathan réimsí ar fud Choláiste na Tríonóide, réimsí léinn, réimsí riaracháin agus eagraíochtaí mac léinn san áireamh, mar seo a leanas:

- Rúnaí an Choláiste
- Déin
- An Chomhairle
- Cláraritheoir na Seomraí
- An Réimse Riaracháin agus Seirbhísí Taca
- An Leabharlann
- Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha
- Dámh na nEalaíon, na nDaonnachtaí agus na nEolaíochtaí Sóisialta
- Dámh na hInnealtóireachta, na Matamaitice agus na hEolaíochta
- Dámh na nEolaíochtaí Sláinte
- Aontas na Mac Léinn
- Aontas na nIarchéimithe
- An Cumann Gaelach

Leanfaidh Coláiste na Tríonóide de spriocanna sonracha i ndáil leis an nGaeilge a lua sa Plean Straitéiseach, mar a rinneadh sna Pleananna Straitéiseacha do na tréimhsí 2009-2014 agus 2014-2019. Féachfaidh Coiste na Gaeilge le cur le haidhmeanna straitéiseacha eile na hollscoile gan dochar do phríomhchuspóir an Choiste an Ghaeilge a chur chun cinn.

Tá Coláiste na Tríonóide tiomanta d'Acht na dTeangacha Oifigiúla agus na Rialacháin a chur i bhfeidhm go hiomlán. Leanfaidh an ollscoil de ghealltanais uailmhianacha, éifeachtúla agus indéanta a lua sna Scéimeanna Teanga faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla agus dá ngealltar a bhaint amach taobh istigh de na

tráthanna a shonraítear, faoi réir ag acmhainní agus srianta ó thaobh airgid agus foirne.

Déanann Oifigeach na Gaeilge (a thuairiscíonn chuig Coiste na Gaeilge), Aturnae an Choláiste agus Rúnaí an Choláiste monatóireacht ar an reachtaíocht faoin teanga agus na gealltanais sa Scéim Teanga a chur i bhfeidhm taobh istigh de Choláiste na Tríonóide. Is féidir le duine ar bith de phobal na hollscoile nó den phobal i gcoitinne teacht i gcaidreamh le hOifigeach na Gaeilge i ndáil leis an reachtaíocht nó na scéimeanna a chur i bhfeidhm. Pléfidh Oifigeach na Gaeilge go tráthúil agus go cóiriúil le gach fiosrúchán agus iarrfar comhairle Oifig an Choimisinéara Teanga nuair is cuí sin a dhéanamh.

Oibríonn Oifig na Gaeilge le pobal na hollscoile agus déantar comhordú ar na bearta taca don lucht foirne atá ag cur reachtaíocht teanga na tíre i bhfeidhm, cúnaimh le comhfhreagras i nGaeilge, aistriúchán Béarla-Gaeilge agus teachtaireachtaí dátheangacha a thaifeadadh, ar chóras teachtaireachtaí gutháin maidir leis na príomhuimhreacha, san áireamh.

Sa chás go dtugtar chun aire gur tharla reachtaíocht na dteangacha a shárú taobh istigh de Choláiste na Tríonóide, déanfaidh Oifigeach na Gaeilge eolas a bhailiú faoin gcás ar an gcéad dul síos, agus bainfear leas as an eolas sin chun cúnaimh agus tacaíocht a chur ar fáil don réimse inar tharla an sárú ar mhaithe le gach rialachán a bhaineann le hábhar a shásamh. I gcásanna den sórt sin, cuideoidh lucht foirne an réimse lena mbaineann agus Oifigeach na Gaeilge lena chéile, agus le hOifig an Choimisinéara Teanga nuair is cuí sin, chun teacht ar réiteach atá sásúil ag cách trína gcinntítear go mbíonn an reachtaíocht náisiúnta faoi theangacha á sásamh ag an ollscoil.

Tiocfaidh ar a laghad beart cumarsáide amháin in aghaidh na bliana ó Oifig na Gaeilge chuig gach réimse de chuid Choláiste na Tríonóide ina gcuirtear forálacha na reachtaíochta faoin nGaeilge de réir mar a bhaineann le hábhar an réimse sin in iúl. Tá eolas faoi reachtaíocht na dteangacha, téacs iomlán Scéimeanna Teanga Choláiste na Tríonóide san áireamh, ar fáil ar láithreán gréasáin oifigiúil Oifig na Gaeilge (www.tcd.ie/gaeloifig/acht-na-dteangacha-oifigiula) nó go díreach ó Oifigeach na Gaeilge ar a iarraidh.

Ba cheart don cheann réimse a chinntiú go bhfuil an lucht foirne ar fud gach réimse ar an eolas faoi na coinníollacha teanga a bhaineann leo agus gach beart oiriúnach a dhéanamh chun reachtaíocht na dteangacha a chur i bhfeidhm ar fud a réimse féin. Is é an polasaí ginearálta go bhfuil an réimse féin freagrach as aon chostas a bhaineann le reachtaíocht na dteangacha a chur i bhfeidhm sa réimse sin, mar shampla as comharthaí agus stáiseanáireacht a chur ar fáil. Tuigtear go hiomlán gur gá do gach réimse faoi leith tús áite a thabhairt do phríomhbheartaíocht an réimse agus cúrsaí buiséid á socrú.

Ní thagann aon chostas ó thaobh airgid ar an réimse féin i gceist leis an gcuid is mó de na coinníollacha teanga agus áitítear ar na réimsí leas a bhaint as an tseirbhís aistriúcháin Béarla-Gaeilge saor in aisce atá ar fáil don lucht foirne ó Oifig na Gaeilge. Tá Oifigeach na Gaeilge ar fáil maidir le comhairle faoi cheisteanna

sonracha faoi chomhlíonadh an dlí agus cuirfear acmhainní, mar shampla oiliúint ar bhaill aonair foirne, ar fáil do réimsí faoi leith de réir mar is cuí. Is prionsabal ginearálta é go n-oibríonn Oifigeach na Gaeilge go dlúth leis na réimsí áitiúla d'fhonn comhlíonadh an dlí a thabhairt i gcrích tríd an gcomhar agus ar bhealach a dhéanann tairbhe do gach taobh.

Admhaítear freisin gur ar an ollscoil féin atá an fhreagracht deiridh maidir lena chinntiú go bhfuil reachtaíocht na dteangacha á sásamh san ollscoil.

4. SEIRBHÍSÍ

Leanfaidh Coláiste na Tríonóide de chur le líon agus le caighdeán na seirbhísí a chuirtear ar fáil trí Ghaeilge, agus d'oiread follasacht agus is féidir a bheith leis na seirbhísí trí Ghaeilge, an tráth céanna a dtugtar an cúnamh taca cuí don lucht foirne maidir leis na seirbhísí sin a chur ar fáil.

Cuirtear mic léinn agus baill foirne Choláiste na Tríonóide ar an eolas faoina bhfuil siad ina theideal faoin reachtaíocht náisiúnta ar chúrsaí teanga trí eolas a chuirtear ar fáil ar láithreán gréasáin Oifig na Gaeilge, www.tcd.ie/gaeloifig. Déantar poiblíocht ar líne agus i bhfoilseacháin chruachlóite ar na seirbhísí Gaeilge a chuireann Coláiste na Tríonóide ar fáil.

Faoi réir ag acmhainní a bheith ar fáil chuige agus an tábhacht céanna a bheith leo i gcónaí, leanfar de na seirbhísí Gaeilge uile a chuirtear ar fáil faoi láthair a chur ar fáil, agus déanfar leathnú agus feabhsú ar réimse agus ar chaighdeán na seirbhísí Gaeilge a chuirtear ar fáil.

Ar na seirbhísí Gaeilge barrthábhachta a bhfuil de rún ag Coláiste na Tríonóide iad a choinneáil ar bun agus iad a fheabhsú, tá siad seo a leanas:

- Seomra na Gaeilge, an seomra caidrimh agus an spás d'imeachtaí Gaeilge
- An Scéim Chónaithe, scéim chónaithe do mhic léinn le Gaeilge
- Ranganna Gaeilge saor in aisce do na baill foirne agus do na mic léinn ar fad
- Seirbhís don Chustaiméir sa Leabharlann, san Oifig Fiosrúcháin agus in Oifig an Phropaist
- Seirbhísí eile de chuid na Leabharlainne, lena n-áirítear úsáid na catalóige agus turais faoi threoir
- Seirbhísí Cumarsáide, mar shampla, foilseacháin áirithe, preaseisiúintí agus na meáin shóisialta
- Aistriúchán Gaeilge-Béarla saor in aisce don lucht foirne ó Oifig na Gaeilge

Tá Coláiste na Tríonóide tiomanta do chur leis an tuiscint ar na seirbhísí Gaeilge a bheith ar fáil trí phoiblíocht breise a dhéanamh ar na seirbhísí sin agus trí na mic léinn go háirithe a spreagadh chun na seirbhísí sin a iarraidh nuair atá siad ar fáil.

Is féidir le mic léinn, baill foirne nó daoine den phobal fiosrú an bhfuil seirbhís don chustaiméir ar fáil trí Ghaeilge i gceann ar bith de na réimsí oibre ar fud Choláiste na Tríonóide, agus bítear ag súil go gcaitheann gach páirtí maidir le hiarratas den sórt

sin lena chéile le barr measa agus le meon an chomhair. Níl de dhualgas ar lucht foirne na hollscoile seirbhís don chustaiméir a chur ar fáil i nGaeilge sa chás nár fógraíodh seirbhís den sórt sin a bheith ar fáil, agus sa chás nach bhfuil seirbhís den sórt sin ina chuid de chlár oibre pearsanta an bhall foirne. Tá fáilte, ina dhiaidh sin, roimh gach ball foirne gnó a dhéanamh trí Ghaeilge dá dtogra féin. Tá comhairle ar fáil ó Oifig na Gaeilge ag baill foirne ar mhaith leo gnó a dhéanamh trí Ghaeilge de réir a dtola féin, mar atá deiseanna cúnta praiticiúla, mar shampla comharthaí trínar féidir cumas Gaeilge a chur in iúl.

Sa chás gur fógraíodh seirbhís trí Ghaeilge, is é an polasaí go gcuirfear an tseirbhís ar fáil go pras agus ar chaighdeán nach ísle ná seirbhís den chineál céanna trí Bhéarla, ach athrú dosheachanta mar gheall ar leibhéil foirne agus aistriú foirne a thabhairt san áireamh.

Cé go bhfuil sé de dhualgas ar Choláiste na Tríonóide faoi reachtaíocht agus faoina Scéimeanna Teanga seirbhísí custaiméara dátheangacha sainithe a sheachadadh, ní hionann sin agus a rá go bhfuil iallach ar bhaill foirne nach measann go bhfuil a leithéid ar a gcumas seirbhísí díreacha Gaeilge a sheachadadh i gcaint ná i scríbhinn. Déanfar baill foirne a bheidh ag seachadadh seirbhísí dátheangacha duine-le-duine a aimsiú ar bhonn deonach.

Beidh cúnamh taca ag baill foirne Choláiste na Tríonóide a mbíonn baint acu le seirbhísí a chur ar fáil trí Ghaeilge ón lucht bainistíochta ina réimse féin agus ó Oifig na Gaeilge. Déanfar éascaíocht más féidir ar chor ar bith é don lucht foirne maidir le freastal ar ranganna Gaeilge inmheánacha saor in aisce. Is féidir le ball foirne freisin dul faoi oiliúint bhreise sa Ghaeilge más é tuairim an lucht bainistíochta sa réimse gur oiriúnach sin a dhéanamh. Beidh cúnamh taca ag gach duine a thugann faoi na ranganna Gaeilge go himmheánach más mian leo tabhairt faoi cháilíocht TEG (Teastas Eorpach na Gaeilge) a ghnóthú.

Meastar Oifig na Gaeilge agus Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha a bheith ina ranna inarb í an Ghaeilge an teanga oibre. Ciallaíonn sin go bhfuil inniúlacht ar úsáid na Gaeilge ina choinníoll bunriachtanach maidir le fostaíocht i gceachtar acu agus gur féidir a bheith ag súil go n-úsáideann fostaithe an Ghaeilge mar phríomhtheanga oibre, cé gur féidir le comhghleacaithe agus leis an bpobal i gcoitinne roghnú idir Gaeilge agus Béarla mar theanga caidrimh leis na haonaid chéanna. Níl aon cheangal ar cheachtar den dá oifig taifid a choimeád i mBéarla. Ina ainneoin sin, beidh na hoifigí sásta gnó a dhéanamh trí Bhéarla. Tá Oifig na Gaeilge ar fáil chun aistriúchán Béarla ar cháipéisí oibre Gaeilge a chur ar fáil nuair is cuí sin.

Leanfaidh Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha den teagasc agus den mheasúnú ar mhodúil Nua-Ghaeilge a dhéanamh trí mheán na Gaeilge. Cuirfear bonn treise faoi theagasc agus faoi thaighde i nGaeilge nuair is féidir sin. Bíonn fáilte roimh obair acadúil na mac léinn a chur faoi bhráid i nGaeilge nuair is féidir le roinn an mheasúnaithe freastal dó sin agus nuair a aontaítear le roinn an mheasúnaithe roimh ré gur mar sin a dhéanfar. Tá fáilte i bprionsabal roimh thaighde ar chúrsaí Gaeilge ó aon réimse ábhair, agus déanfaidh Coláiste na Tríonóide iniúchadh maidir le deiseanna a bheadh ann modúil nua i nGaeilge a chur

ar bun i ranna seachas Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha, faoi réir ag éileamh agus acmhainní dóthanacha a bheith ann agus cúis mhaith lena dhéanamh ó thaobh an léinn.

5. AN TEANGA BHEO

Leanfaidh Coláiste na Tríonóide de chur le líon agus le tionchar na n-imeachtaí Gaeilge agus na bhfoilseachán, ag féachaint chuige i gcónaí go gcoinnítear craobhchóras nádúrtha cainteoirí ar bun ar fud réimsí uile shaol na hollscoile.

Tá Coláiste na Tríonóide tiomanta do chur le líon agus le tionchar na n-imeachtaí sóisialta agus cultúrtha Gaeilge a eagraítear, chomh maith leis na himeachtaí sin a leathnú taobh amuigh den phríomhchampas agus ar fud phobal na mac léinn ar fad.

Is mór le Coláiste na Tríonóide an cion tairbhe a dhéanann an Cumann Gaelach agus Aontas na Mac Léinn maidir le pobal nádúrtha Gaeilge a chruthú i measc na mac léinn. Leanfaidh Oifig na Gaeilge den chomhoibriú leis na grúpaí seo chun imeachtaí Gaeilge a rith, mar shampla an fhéile seachtaine, Éigse na Tríonóide, a eagraítear gach bliain.

Tá de rún ag Coláiste na Tríonóide ardú ar líon na mac léinn a labhraíonn Gaeilge gach lá ar bhonn sóisialta a spreagadh agus a éascú trí imeachtaí neamhfhoirmiúla a eagrú, mar shampla ciorcail comhrá. Cuirfear fáilte go sonrach roimh fhoghlaimoirí nach bhfuil líofa sa Ghaeilge chuig imeachtaí oiriúnacha, agus déanfar gach dícheall meon na fáilte agus na cuimsitheachta a leanúint i leith na Gaeilge.

Bheadh súil ag Coláiste na Tríonóide go leanfaidh cuid mhór de na céimithe den Ghaeilge a úsáid i mbun an ghnáthshaoil dóibh tar éis an coláiste a fhágáil. Beidh fáilte ag Coláiste na Tríonóide roimh alumni ag cuid mhór de na himeachtaí Gaeilge, agus eagrófar roinnt imeachtaí Gaeilge do na alumni go sonrach.

Tá Coláiste na Tríonóide tiomanta chomh maith do líonra Gaeilgeoirí a chruthú i measc an lucht foirne, ar fud na réimsí ar fad. Eagrófar imeachtaí Gaeilge don fhoireann. Cuirfear le heolas bhaill na foirne ar thoilteanas dhaoine eile den fhoireann Gaeilge a labhairt trí acmhainn suaitheantas “Tá Gaeilge Agam” a chur le People Finder, trí eolaí bhaill foirne a bhfuil Gaeilge acu a choinneáil, agus trí chomharthaí in oifigí. Is ar bhonn deonach a chuirtear na deiseanna sin ar fáil.

Cuireann Coláiste na Tríonóide foilseacháin éagsúla ar fáil i nGaeilge chomh maith le bearta cumarsáide ar líne, foilseacháin do na mic léinn san áireamh. Cuirfear le líon agus le caighdeán foilseacháin Gaeilge na hollscoile de réir mar a bhíonn acmhainní ar fáil chuige sin chomh maith le tuiscint dhaoine i gcoitinne ar iad a bheith ar fáil. Leanfar de chaighdeán dian docht a chur i bhfeidhm i gcónaí maidir le haon téacs a chuireann Coláiste na Tríonóide ar fáil i nGaeilge, comharthaí, stáiseanáireacht agus cáipéisíocht oifigiúil san áireamh.

6. CAIDREAMH SEACHTRACH agus CION TAIRBHE

Bíonn caidreamh ag Coláiste na Tríonóide le lucht labhartha na Gaeilge go háitiúil agus go náisiúnta ar bhealaí éagsúla. Bíonn tairbhe ag Coláiste na Tríonóide as an nGaeilge ar bhealaí éagsúla chomh maith.

Bíonn cead isteach ag an bpobal chuig imeachtaí Gaeilge Choláiste na Tríonóide nuair is féidir sin. Mar shampla, tá an ciorcal comhrá Gaeilge a eagraítear gach seachtain sa Bhutrach ina ghné thábhachtach den chaidreamh seachtrach atá ag an ollscoil le pobal Bhaile Átha Cliath i gcoitinne. Tá de rún ag an gColáiste cur i gcónaí le tuiscint an phobail ar na himeachtaí Gaeilge seo a bheith ar siúl, trí mhodhanna oibre atá éifeachtúil ó thaobh costais, mar shampla na meáin shóisialta agus fógraíocht shaindirithe.

Moltar cuairteanna ar cheantair Ghaeltachta ag lucht foirne agus ag mic léinn Choláiste na Tríonóide, ós féidir le tamall a chaitheamh báite i dtimpeallacht Gaeilge feabhas mór a chur ar scileanna agus ar mhisneach an duine in úsáid na teanga. Faoi láthair, caitheann mic léinn Nua-Ghaeilge i Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha tréimhse sa Ghaeltacht mar chuid éigeantach den bhunchéim, agus eagraíonn an Cumann Gaelach turais go dtí an Ghaeltacht ó am go chéile. Ba chóir éascaíocht dhéanamh do dhaoine den lucht foirne a bhfuil baint acu le seirbhís trí Ghaeilge a chur ar fáil maidir le staidéar a dhéanamh i gceantar Gaeltachta sa chás go mbeadh sin oiriúnach agus nuair is féidir é ó thaobh acmhainní agus cúrsaí sceidil.

Tá liosta urlabhraithe ag Coláiste na Tríonóide do na meáin chumarsáide Ghaeilge agus cuirtear fógraí go rialta i nuachtáin náisiúnta Gaeilge. Oibríonn Coláiste na Tríonóide i gcomhar le heagraíochtaí náisiúnta chur chun cinn na Gaeilge nuair is cuí sin, agus leanfaidh Oifigeach na Gaeilge de chomhpháirtíochtaí atá chun tairbhe don dá pháirtí a chothú leis na heagraíochtaí sin.

Tuigeann Coláiste na Tríonóide an fiúntas atá leis an nGaeilge mar ghné bhuntábhachtach den iléagsúlacht chultúir san ollscoil. Is foras é Coláiste na Tríonóide ina bhfuil an t-ilteangachas ag teacht chun cinn i gcónaí ann agus beidh an chothabháil agus an fhorbairt ar na háiseanna ann á dhéanamh leis an aird chuí ar dhaoine a labhraíonn teangacha seachas an Béarla. Mar shampla, ba cheart go mbeadh córais ríomhaireachta na hollscoile in ann oibriú le carachtair speisialta (de leithéid "á"). Ba cheart go bhféadfaí ainm agus sloinne na mac léinn ar fad agus na mball foirne ar fad a litriú i gceart, carachtair speisialta san áireamh, ar bhunachair sonraí na hollscoile, gan aon chur isteach míchuí ar an duine. Is féidir an "síneadh fada" nó comhartha aicinn aníos a úsáid ar an gcóras SITS agus ar an gcóras CoreHR i ndáil le hainmneacha pearsanta.

Tuigeann Coláiste na Tríonóide go bhfuil an Ghaeilge ina sócmhainn maidir le mic léinn idirnáisiúnta a mhealladh agus déanfar bolscaireacht dá réir ina leith sin. Leanfaidh Oifig na Gaeilge agus Oifig an Leas-Uachtaráin maidir le Caidreamh Domhanda den obair i gcomhar ar bhealaí chun taithí na mac léinn idirnáisiúnta ar an nGaeilge agus ar chultúr na hÉireann a fheabhsú.

Bíonn tairbhe as an nGaeilge do Choláiste na Tríonóide ó thaobh cúrsaí feasachta, mic léinn a earcú agus ioncam a ghnóthú, agus déanfar scrúdú ar dheiseanna chun sin a thapú níos mó san am atá romhainn. Treiseoidh Oifigeach na Gaeilge nuair is féidir le fiontraíocht agus nuáil i ndáil leis an nGaeilge, páirtmhaoiniú tograí nó fiontair gnó de chuid mic léinn san áireamh. Tabharfar alumni a bhfuil Gaeilge acu i gcaidreamh le saol Choláiste na Tríonóide in athuair trí imeachtaí agus trí bhearta cumarsáide.

Cuirfear mic léinn reatha de chuid na hollscoile a bhfuil labhairt na Gaeilge acu, gan bheann ar an Nua-Ghaeilge a bheith mar ábhar don chéim acu, ar an eolas faoi dheiseanna fostaíochta agus gnó a bhaineann leis an nGaeilge, trí chomhoibriú idir Oifig na Gaeilge, Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha, agus an tSeirbhís Ghairmthreorach.

AGUISÍN1 - COMHTHÉACS

An Reachtaíocht agus Ábhar Beartais

Faoi Bhunreacht na hÉireann (1937), “ Ós í an Ghaeilge an teanga náisiúnta is í an phríomhtheanga oifigiúil í”. Tá an Ghaeilge ina teanga oifigiúil agus ina teanga oibre de chuid an Aontais Eorpaigh (AE) ó mhí Eanáir 2007 i leith.

Leagtar síos in Acht na nOllscoileanna 1997 i measc na haidhmeanna atá le hollscoileanna, “teangacha oifigiúla an Stáit a chur chun cinn, ag féachaint go speisialta do chaomhnú, do chur chun cinn agus d’úsáid na teanga Gaeilge”.

Tá d'aidhm le hAcht na dTeangacha Oifigiúla 2003 agus le Rialacháin na bliana 2008 “líon agus caighdeán na seirbhísí trí Ghaeilge a chuireann comhlachtaí poiblí ar fáil don phobal a mhéadú agus a fheabhsú, ar bhealach eagraithe, thar thréimhse ama.” Tá dualgais áirithe ar Choláiste na Tríonóide faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla, ina measc Scéim Teanga a chur ar fáil gach 3 bliana nó mar sin, ina leagtar amach go sonrach bealaí ina gcuirfidh an ollscoil feabhas ar na seirbhísí agus ar na háiseanna do lucht labhartha na Gaeilge.

Faoi Reachtanna Comhdhlúite Choláiste na Tríonóide 2010, is feidhm fhorchoimeáda de chuid an Bhoird gach Scéim Teanga a mheas agus, nuair a chinntear air sin, a cheadú. Sa chaibidil maidir leis an bPobal i gCoitinne, luaitear: “Nuair is cuí, déanfaidh an Coláiste a dhícheall an méid sin a dhéanamh as Gaeilge agus an Ghaeilge a chur chun cinn.”

Luaitear sa Straitéis Fiche Bliain don Ghaeilge 2010-2030 “[gurb] é aidhm pholasaí an Rialtais i leith na Gaeilge ná úsáid agus eolas ar an nGaeilge a mhéadú mar theanga phobail ar bhonn incriminteach.” Leagtar amach an ról atá le forais tríú leibhéal sa phróiseas seo mar seo a leanas:

Tá sé tábhachtach ó thaobh normalú a dhéanamh ar úsáid na teanga go mbeadh teacht ar ranganna agus ar ghníomhaíochtaí Gaeilge agus go gcruthófaí atmaisféar ar champas a aithníonn gur cuid dhlúth den saol sóisialta chomh maith le cuid dhlúth den saol acadúil sa choláiste í an teanga. Tá ról tábhachtach ag institiúidí tríú leibhéal ó thaobh tionchar a imirt ar an teanga a labhróidh duine ar feadh a shaoil agus ó thaobh a húsáide i measc mic léinn agus maidir le tacú le tionscnaimh theanga áitiúla sa phobal trí chéile [...] [l. 16]

Tá spriocanna sonracha maidir leis an nGaeilge luaite i bPlean Straitéiseach Choláiste na Tríonóide 2014-2019, i ndáil le comhlíonadh an dlí, cur chun cinn na teanga, seirbhís a chur ar fáil agus oiliúint a chur ar an bhfoireann. Luaitear dúthracht Choláiste na Tríonóide mar seo a leanas sa Phlean Straitéiseach 2014-19:

“Táimid tiomanta i leith na Gaeilge mar ghné lárnach de shaol an choláiste agus mar ghné luachmhar d'éagsúlacht an choláiste. Leanfaimid de thacaíocht a thabhairt i gcomhair úsáid agus chur chun cinn na Gaeilge agus de sheirbhísí Gaeilge a fheabhsú.” [l. 73]

An Pobal agus an Cultúr

Tá ról barrthábhachtach ag an nGaeilge san fhorbairt leanúnach a thagann ar fhéiniúlacht náisiúnta mhuintir na hÉireann. Cuireann eolas ar an nGaeilge ar chumas duine gnéithe áirithe de chultúr na hÉireann a thapú gan dul i muinín an aistriúcháin, i ndáil leis an litríocht, an stair, amhráin agus eile, ar mhaithe le taitneamh pearsanta a bhaint as nó mar ábhar léinn. Measann cuid mhór daoine, in Éirinn agus thar lear, fiúntas agus áilleacht dá cuid féin a bheith ag baint leis an teanga aisti féin.

Is mionteanga í an Ghaeilge atá i mbaol go cinnte de réir UNESCO. Tá an teanga i gcontúirt go háirithe sna ceantair Ghaeltachta faoin tuath inar mhair an teanga go leanúnach mar phríomhtheanga pobail. Tá dúshlán faoi leith i gceist leis seo do stát na hÉireann.

An tráth céanna, tá athbheochan ag tarlú i limistéir uirbeacha de leithéid Bhaile Átha Cliath, go háirithe i ndáil le hoideachas trí mheán na Gaeilge. I nDaonáireamh 2011, luaigh 41% de na freagróirí go raibh ar a gcumas Gaeilge a labhairt. Is féidir a cheapadh, le bonn réasúin, go mbeadh figiúr níos airde i gceist i gColáiste na Tríonóide mar a mbeadh mórchuid lucht na hollscoile agus gan ach tamall gairid caite ó stop siad ag foghlaim na teanga go foirmiúil mar chuid den oideachas dara leibhéal.

Tá an Ghaeilge ina gné thábhachtach den fhéiniúlacht phearsanta ag cuid mhór de phobal Choláiste na Tríonóide. Is cainteoirí dúchais Gaeilge roinnt de bhaill foirne, de mhic léinn agus d'alumni na hollscoile. Tá cuid mhaith eile a roghnaigh an Ghaeilge mar chéad teanga. Tá roinnt eile fós nach bhfuil labhairt na Gaeilge go líofa acu ach atá i bhfabhar chur chun cinn agus fhorbairt na teanga agus a d'fhéadfadh a bheith i mbun í a fhoghlaim.

Tá borradh faoin líon de mhic léinn Choláiste na Tríonóide a chuaigh faoi oideachas ar leibhéal na bunscoile agus/nó ar an dara leibhéal trí mheán na Gaeilge. Tá á thuar chomh maith faoin bPlean Straitéiseach 2014-2019 go mbeidh forás ar líon na mac léinn i gColáiste na Tríonóide a thagann as tíortha thar lear – d'fhéadfadh go mbeadh suim ag na mic léinn sin an Ghaeilge a fhoghlaim agus cultúr traidisiúnta na nGael a thapú.

Tá aitheantas níos mó á thabhairt ag fostóirí do na scileanna inaistrithe a fhoghlaimíonn mic léinn i mbun beartaíochta taobh amuigh de churaclam dóibh. Fágann an stádas oifigiúil atá leis an nGaeilge in Éirinn agus san AE go bhfuil cuid

mhór deiseanna fostaíochta ar fáil ag céimithe a bhfuil ardchaighdeán inniúlachta acu ar an nGaeilge a úsáid.

An Ghaeilge i gColáiste na Tríonóide

Ó cuireadh Cathaoir na Gaeilge i gColáiste na Tríonóide ar bun sa bhliain 1840, tá obair theagaisc agus obair thaighde ar an teanga ar siúl ag Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha. Bhíodh scéim chónaitheach do mhic léinn Gaeilge agus seirbhísí eile á rith tráth ag foireann na Roinne.

Bhunaigh mic léinn i gColáiste na Tríonóide an Cumann Gaelach sa bhliain 1907 chun an Ghaeilge a chur chun cinn, agus tá sé ar cheann de na cumainn is mó i measc chumainn na mac léinn san ollscoil sa lá atá inniu ann, le líon ba mhó ná 1,000 ball sa bhliain 2014/15.

Cuireadh Oifig na Gaeilge ar bun sa bhliain 2008 d'fhonn comhordú a dhéanamh ar Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 a chur i bhfeidhm i gColáiste na Tríonóide agus comhordú a dhéanamh freisin ar sheirbhísí Gaeilge agus ar chur chun cinn na Gaeilge go ginearálta i gColáiste na Tríonóide.

Tá ceangal ag Coláiste na Tríonóide le cuid mhór daoine iomráiteacha a chuir an Ghaeilge chun cinn, mar shampla Dubhghlas de hÍde, duine de bhunaitheoirí Chonradh na Gaeilge agus an chéad duine a bhí ina Uachtarán na hÉireann, agus Máirtín Ó Cadhain, údar cáiliúil a bhí ina Ollamh i Scoil na Gaeilge.

Tá sciar suntasach (timpeall is 40% i bhFómhar na bliana 2014) de na daoine a chláraíonn le ranganna Gaeilge saor in aisce Choláiste na Tríonóide a dhéanamh ar mic léinn idirnáisiúnta iad. Bíonn an-tóir freisin ag mic léinn idirnáisiúnta ar an modúl faoi Theanga agus Litríocht na Gaeilge a chuireann Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha ar fáil.

Tá Coláiste na Tríonóide tiomanta go hiomlán don fhorbairt leanúnach ar an nGaeilge, mar is léir ó na seirbhísí, na himeachtaí agus na foilseacháin iomadúla Gaeilge, agus ón bpolasaí seo a leagan amach. Bíonn fáilte i gcónaí i gColáiste na Tríonóide roimh dhíospóireacht agus roimh phlé measúil ar cheisteanna faoin nGaeilge le meon sairse cainte agus de ghrá an fhiosrúcháin intleachtúil.

AGUISÍN 2 - GEALLSEALBHÓIRÍ

- Coiste na Gaeilge
 - Fochoiste de Bhord Choláiste na Tríonóide a bhfuil mar phríomhról aige an Ghaeilge a chur chun cinn i saol na hollscoile

- Oifig na Gaeilge
 - Cuireann cinntí Choiste na Gaeilge i ngníomh, déanann monatóireacht ar chomhlíonadh le reachtaíocht teanga ábhartha agus déanann riarachán ar sheirbhísí áirithe Gaeilge
- An Cumann Gaelach
 - Cumann na mac léinn maidir leis an nGaeilge, an complacht aonair is mó maidir le lucht labhartha na Gaeilge i gColáiste na Tríonóide
- Aontas na Mac Léinn agus Aontas na nIarchéimithe
 - Na heagraíochtaí ionadaíochta ag mic léinn uile na hollscoile. Tá Oifigeach Gaeilge faoi leith ag Aontas na Mac Léinn. Is féidir le gach mac léinn leas a bhaint as seirbhísí éagsúla trí Ghaeilge i gColáiste na Tríonóide, agus is féidir páirt a ghlacadh i gcur chun cinn na Gaeilge le linn a dtréimhse staidéir san ollscoil.
- Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha
 - Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha ina ndéantar an Ghaeilge a theagasc, taighde ar theanga agus ar litríocht na Luath-Ghaeilge agus na Nua-Ghaeilge, chomh maith le bearta léinn, sóisialta agus riaracháin a dhéanamh trí Ghaeilge
- Baill foirne i ranna eile léinn agus seirbhíse
 - Sa mhéid is go ndéantar an reachtaíocht náisiúnta faoi theangacha a chur i bhfeidhm, agus sa mhéid go bhféadfadh bearta áirithe léinn, sóisialta agus/nó riaracháin a bheith á ndéanamh trí Ghaeilge ar bhonn aontaithe nó ar bhonn deonach

AGUISÍN 3 – PRÓISEAS COMHAIRLIÚCHÁIN

Chuathas i gcomhairle ar an gcéad dul síos le Coiste na Gaeilge, ar a bhfuil comhaltaí ainmnithe thar ceann réimsí éagsúla de chuid na hollscoile, i ndáil leis an bpolasaí seo. Tugadh cuireadh sonrath ansin d'Aontas na Mac Léinn, don Chumann Gaelach agus do Roinn na Gaeilge agus na dTeangacha Ceilteacha, comhairle a ghlacadh lena gcuid ball féin, agus aighneacht a chur faoi bhráid. D'aontaigh Coiste na Gaeilge dréacht den pholasaí ag cruinniú an 19 Feabhra 2015. Cuireadh an dréacht sin faoi bhráid na nOifigeach Feidhmiúcháin ansin lena mheas agus moladh an dréacht sin den pholasaí a chur i láthair phobal na hollscoile go hiomlán d'fhonn an leibhéal cuí comhairliúcháin a chinntiú. 3

Sula ndearnadh an comhairliúchán ginearálta sin, rinneadh comhairle maidir le réimsí sonracha a luaitear mar chuid den pholasaí ionas gur cinntíodh an cruinneas agus an phraiticiúlacht i ndáil le hábhar an pholasaí.

AGUISÍN 4 - NÓS IMEACHTA MAIDIR LE GEARÁIN

Sa chás gur dóigh leat nach bhfuil an polasaí seo á chur i bhfeidhm go hiomlán, is féidir leat gearán a dhéanamh ina leith sin le hOifigeach na Gaeilge a choimeádfaidh taifead ar do chuid tuairimí agus a chomhoibreoidh leis na ranna a thagann i gceist d'fhonn teacht ar réiteach atá sásúil ag an uile dhuine lena mbaineann.